

ОДЕСР АДВОКАТА

ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Извршни одбор

Број : 6/11

Датум: 19.05.2011. год.

Министарству правде Републике Србије

Народној скупштини Републике Србије
(Законодавном одбору)

Високом савету судства

Државном већу тужилаца

Адвокатској комори Чачка

В.Ф. председника Основног суда у Чачку

В.Ф. председника Вишег суда у Чачку

В.Ф. председника Апелационог суда у Крагујевцу

Основном јавном тужиоцу у Чачку

Вишем јавном тужиоцу у Чачку

Апелационом јавном тужиоцу у Крагујевцу

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ОСНИВАЊЕ ОСНОВНОГ СУДА И ОСНОВНОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У ГОРЊЕМ МИЛАНОВЦУ

I

УВОД

Од момента прокламовања основних принципа реформе правосућа у Републици Србији, нарочито њеног организационог дела, адвокати са

подручја општине Горњи Милановац су оценили да ће успостављање нове мреже судова, уместо очекиваног бољитка и ефикасности, донети невоље и проблеме правосудним чиниоцима и грађанима на овом подручју. Данас, годину и по дана касније, са жаљењем констатујемо да је стање значајно горе и од очекиваног, што захтева неодложно реаговање надлежних органа ради остваривања базичних начела савременог правосуђа, у првом реду независности, суђења у разумном року, и доступности судова грађанима.

II

АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

По ступању на снагу Закона о подручјима и седиштима судова и тужилаштва, Општинско јавно тужилаштво у Горњем Милановцу је укинута, а уместо Општинског суда установљена је судска јединица Основног суда у Чачку. У судској јединици одржавају се суђења из парничне материје, док је за суђења из ванпарничне и извршне материје резервисан по један судећи дан недељно, када судије из седишта суда у Чачку долазе у судску јединицу. Суђења из кривичне материје (истраге, истражне радње, главни претреси), насупрот пракси у већини судова у Републици, без изузетка се одржавају у седишту суда у Чачку. Све службе судске управе функционишу искључиво у седишту суда, па су грађани са подручја Горњег Милановца принуђени да ради прибављања исправа које издаје Основни суд одлазе у Чачак.

За подручје општине Горњи Милановац надлежно је Основно јавно тужилаштво у Чачку, које, иако прописи омогућавају оснивање тужилачких канцеларија ван седишта тужилаштва, нема никакву организациону јединицу у Горњем Милановцу.

Судије парничари Основног суда у Чачку одређеним данима суде у седишту суда, а преосталих судећих дана у судској јединици. Свакодневна путовања на релацији седиште суда – судска јединица повремено имају за последицу кашњење са почетком рочишта, али и додатни замор и декоцентрацију судија, те мањак расположивог времена за припрему рочишта, претходно испитивање тужби, и друге радње које се предузимају ван рочишта, што све негативно утиче на квалитет и ефикасност суђења. Посебан проблем представља евидентно кашњење у писменој изради одлука, у односу на период пре реформе правосуђа, а што је у доброј мери узроковано околностима о којима је претходно било речи.

Организација судске писарнице је таква да се парнични и ванапнични предмети у којима поступају судије чије је пребивалиште у Чачку не чувају у судској јединици, већ у седишту суда у Чачку, што ствара потешкоће у случају потребе да се изврши увид у списе, прибави клаузула

правноснажности и извршности (адвокати и странке) или преузимање списка (вештаци), када се опет мора одлазити у Чачак.

Од почетка функционисања нове мреже судова спровођење извршења у предметима где је као средство извршења предвиђен попис, процена и продаја покретних ствари, је потпуно замрло. Уместо четири судска извршитеља колико их је било пре установљења нове мреже судова (а и то је било недовољно) у судској јединици су преостала два, која нису у могућности да се изборе са нерешеним „старим“ предметима и великим приливом нових предмета, тим пре јер им службена возила нису на располагању у мери и обиму који омогућује иоле ажуран рад на терену. Поред извршних предмета, судски извршитељи имају и додатну обавезу да странкама и адвокатима достављају позиве и одлуке у поступку по предлогу за одређивање привремених мера, када разлози хитности то захтевају.

Шта је потребно учинити ради превазилажења оваквог стања ?

Основна претпоставка за враћање милановачког правосуђа, за почетак, на ниво који је постојао пре почетка функционисања нове мреже судова, а тек након тога и за даље подизање квалитета судовања на овом подручју, јесте да се, у оквиру најављене ревизије реформе правосуђа, законом установе Основни суд у Горњем Милановцу и Основно јавно тужилаштво у Горњем Милановцу.

III

АРГУМЕНТИ ЗА ПОНОВНО УСТАНОВЉЕЊЕ СУДА И ТУЖИЛАШТВА У ГОРЊЕМ МИЛАНОВЦУ

Судовање у Горњем Милановцу датира још од далеке 1809. године, када је отпочео са радом Руднички магистрат. Отада, па све до краја 2009. године, Горњи Милановац је непрекидно имао суд.

Горњи Милановац је седиште Рудничко – таковског краја, регије славне прошлости, прекрасног крајолика и развијене привреде. На подручју града налази се седиште свих важнијих институција (Општа болница, Дом здравља, Прекршајни суд, Полицијска станица, Центар за социјални рад, Гимназија, Средња економска и Средња техничка школа, четири основне школе, предшколска установа, филијале и истоставе Националне службе за запошљавање, Пореске управе, Управе за трезор, РФ ПИО, РЗЗО ...), неколико угледних и успешних домаћих и страних компанија („Металац“ , „Tetra пак“ , „Flint group“ , „Звезда Хелиос“ , „Swisslion Takovo“ , „Спектар“ , „Типопластика“), филијале двадесетак пословних банака, јавна предузећа, установе и организације чији је оснивач локална самоуправа, мноштво

малих и средњих предузећа и предузетничких радњи, те различита удружења грађана и друштвене организације.

У општини Горњи Милановац живи више од 50.000 становника, груписаних у 63 насељена места, са територијом која спада међу највеће и најразуђеније у Републици. Услед тога, општина Горњи Милановац се граничи са територијама градова Чачак и Крагујевац и општинама Пожега, Мионица, Љиг, Аранђеловац, Топола и Кнић. У прилог овоме и податак да пречник територије општине правцем рубних насељених места Богданица – Драгољ износи читавих 110. километара. Стога, да би стигли до седишта суда у Чачку, становници рубних подручја општине у просеку треба да превале око 70 километара у једном правцу, што, када се узму у обзир лоше саобраћајне везе, односно нередовне аутобуске линије, грубо демантује једну од основних поставки реформе правосућа да грађанима неће бити отежана доступност суду. Истовремено, адвокати са подручја Горњег Милановца готово свакодневно, некада и више пута у току истог дана, преваљују 44 километра у оба правца, деоницом Ибарске магистрале са високом фреквенцијом саобраћаја и честим ограничењима брзине кретања. Одсуство из канцеларије због суђења у Чачку изискује додатне напоре од милановачких адвоката, јер подразумева додатно време за рад у канцеларији и потешкоће у усклађивању обавеза у предметима који су истог дана заказани у седишту суда и у судској јединици.

Због непостојања барем организационе јединице Основног јавног тужилаштва у Чачку, грађани и адвокати морају одлазити у Чачак да би се одазвали позиву у поступку примене института одложеног гоњења, споразумног признања кривице, и у другим случајевима.

Кроз велики део општине Горњи Милановац, укључујући и сам град, пролази Ибарска магистрала, на којој су релативно честе саобраћајне незгоде са повређеним и страдалим лицима, при чему је процедура вршења увиђаја знатно отежана, због чекања дежурног истражног судије и јавног тужиоца, који морају доћи из Чачка. Речено важи и за друге (регионалне) путне правце са значајном фреквенцијом саобраћаја, честе сезонске незгоде са тракторима, али и друга кривична дела чија природа захтева вршење увиђаја. Са друге стране, истражне судије и тужиоци чије је пребивалиште у Горњем Милановцу, у случају незгоде на подручју Чачка или Гуче, морају превалити немали пут да би присуствовали увиђају.

У „Кри“ предметима, где је полицијским службеницима Полицијске станице у Горњем Милановцу, ради предузимања одређених радњи у преткривичном поступку, неопходно претходно прибављање наредбе од истражног судије који је у Чачку, губи се драгоцено време, јер се по правилу ради о хитним радњама, где свако одлагање отежава расветљавање кривичног дела и проналажења учиниоца.

Принудно довођење окривљених и сведока који се не одазивају на позив суда готово да и не функционише, због слабе координације Основног суда у Чачку и Полицијске станице у Горњем Милановцу, што је раније било незамисливо. Неретко се догађа и да адвокати, странке, сведоци и вештаци допутују из Горњег Милановца у седиште суда у Чачак, да би им непосредно пред почетак претреса било саопштено да исти неће бити одржан због спречености судије, или из неког другог разлога.

Некадашњи Општински суд у Горњем Милановцу годинама је важио за један од најажурнијих судова у Републици. У прилог натпросечном квалитету судовања у овом суду иде и чињеница да је једанаест од дванаест судија тог суда реизабрано на судијску функцију, од којих по један у Апелациони суд у Крагујевцу и Виши суд у Чачку, а преосталих девет у Основни суд у Чачку. Једини судија који није реизабран поднео је уставну жалбу Уставном суду и тај поступак је у току.

Судска зграда у Горњем Милановцу је недавно реконструисана и адаптирана, и као таква у потпуности просторно, материјално и технички опремљена да задовољи функције судовања у свим материјама. По укидању суда, њени ходници делују празно и сабласно, а и поред тога што је у истој згради седиште Прекршајног суда, бројне суднице, канцеларије и друге просторије су потпуно неискоришћене. Са друге стране, зграда Основног суда у Чачку очигледно нема просторни капацитет да прихвати значајан део судовања из Горњег Милановца, па је неретка појава да поједине судије због недостатка судница суде у канцеларијама.

Нумерички аргументи такође оправдавају ову иницијативу. Већ је речено да у општини Горњи Милановац живи више од 50.000 становника,. Томе треба додати да девет судија Основног суда у Чачку има пребивалиште у Горњем Милановцу, при чему највећи део њих свакодневно путује на посао у седиште суда у Чачку, а исто важи и за два заменика Основног јавног тужиоца у Чачку, судијске помоћнике и остало судско и тужилачко особље чије је пребивалиште у Горњем Милановцу. Поред других аспеката, којима се ова иницијатива примарно бави, нема сумње и да накнада путних трошкова овим лицима не представља занемарљив издатак за државни буџет. Ипак, ови издаци су мањи од трошкова које по истом или сличном основу имају грађани и адвокати, а које држава не плаћа.

У оквиру Одбора адвоката Горњег Милановца, адвокатуром се активно бави тридесет адвоката, а на подручју града је и пребивалиште значајног броја судских вештака медицинске, грађевинске, машинске, пољопривредне и других струка.

Упоредни подаци о приливу и броју нерешених предмета који се односе на подручје судске јединице у Горњем Милановцу за 2010. и 2011. годину

указују на значајан број предмета у свим материјама, али и на несумњив тренд њиховог повећања :

Уписник	Прилив у 2010-ој	Прилив до 30.04. 2011.	Нерешени предмети до 30.04.2011.
„П“ и „П 2“	655	1025	1399
„П 1“	236	65	218
„Ив“	398	119	115
„И“	3079	388	?
„Р 1“ и „Р 2“	39	13	39
„Р 3“	58	22	4
„О“	845	319	649
„Ов“	6222	2620	-

Овом приказу треба додати и податак да је Општински суд у Горњем Милановцу, у моменту укидања крајем 2009. године, имао прилив од 381 предмета у „К“ уписнику и 335 предмета у „Ки“ уписнику.

IV

ЗАКЉУЧАК

Историјски, територијални и други организациони аспекти, као и статистички показатељи, оправдавају иницијативу да Горњи Милановац, након краћег и неоправданог прекида, поново добије суд и тужилаштво.

С поштовањем,

По овлашћењу Скупштине Одбора адвоката Горњег Милановца :

Душан Вујошевић, председник Извршног одбора

Невенка Видојевић, члан Извршног одбора

Радовин Чопић, члан Извршног одбора

